

FRISCO-FRISZSÉG.

ARSZLÁN, PÁRDUZS ÉS TIGRIS.

enki sincs Szépeink között ki ne hallott vagy olvasott volna az ugynevezett lionokrul. Arszlán!.... Meg ne ijedjetelek tőle szép hölgyek, bármint borzítsa sörényét e nemes divatkirály, higgyétek hogy nem harap, sőt havas kezeiknek egy intésére picziny lábaitokhoz simul, szemciből kilesendő ohajtásitok' legszeszélyesbikét. Buffon állatkirálynak nevezi e nemes vadat, mi Salonink' királyává emeltük a szelíd nemest.

A lion név francia eredetű, mint maga az eszme, melyet képzeltek. Galliában az állatok uralkodnak. Különös ellentét: a társasági túlfinom-ság és ennyi állatúság elnevezésekben. Arszlánoknak hívják a társalgási te-remek' Caesarjait, Párducznak a hatalmasok' kegyenczeit, Tigrisnek a di-vatos uracsok' gyermek-lovasait, Farkasok a pénzcsarnok' üzerei, Le-gyek a rendőrkémek, Patkányok a szinpadok' statistái, Minotaur a házi csend' rablója, Spinxek a talányok' gyártói, Kigyók a fő szerkosztó' híre nélkül lapjaikba becsusztatott cikkekcskék, Szarkák az ügyvédek, Medve va-lamelly írónak porban heverő fiatalkori munkája. Vércsék a háztalajdono-sok, Pávák a kérkedni szerető szívhödlők, stb. Szóval alig van állat, mely ne kölesönözné nevét a francia társasági osztályok' valamellyikének.

Mi ezuttal szép olvasónéink' elő van-Amburghii állatgyűjteményt nem fogunk állítani, annyival inkább nem, mert alig hisszük hogy ez ál-lati szótár valaha nemzeti életünkben meghonosulna. Francia földön te-nyészett növények azok, mellyek magyar földbe nem valók; nekünk kelet-ties, nehézkes komolyság, amazoknak könnyűden csipős gúnyszeszély főbb jellemők.

Azonban három állatfejedelem van, melly kitűnőleg uralja a társaság' magasb körélt Párisban. Az Arszlán, a Párducz és a Tigris. Pesti Salonunkban ezut-tal csupán ezekről fogunk értekezni, mint olyakról, mellyeknek első és utóbbika mármár nálunk is polgárosodni kezd magasb társaságok' körében.

A Párduczodt csak futólag kívántuk említeni, mint megint oly valamit, melynek közöttünk honosítására Istennek hála még elég romlatlanok vagyunk, s reméljük a század' mindig szilárdabbuló erkölcsiségétől, örökre is olyanok maradunk.

Elmოდjuk tehát előbb mi egy párisi Lion, hogy lássuk később a különbséget, mely létezik az eredeti s a másolat között.

Egy párisi Lion legfényesb kalikája, a hely melyben a legszívesben s legillőbben is mutatkozik, az operaház páholya. Kik egy nyakkendő' megbogozása, egy cipőnek minő modorban megsarkosítása, a főnek mily elvek szerint megnyiruvadásában törvényt szabnak, a nagy emberek — a zsarnok divatnak ezen roppant hősei francziában egykor dandy, museadin, sárga kertyű, vagy hihetetlen nevezetekkel címeztek. Most mi különös szépség által az állatok' országából kölcsönzék neveket, s kortársaik' bámulásának a pompás arszlín név alatt mutatkoznak.

A párisi Lion, mint afrikai druzsája — névtársa — pompás sörénnyel kerekedik, mely simán lekiyózó illatos firtókban hull alá. Mint állás-hegyi mintája úgy a párisi arszlín is igen szeret kényére sétálgatni a napon, vagy a Boulevard' lámpafája mögé megvonulva mi félénk Párducznőre lesekedni, mely miként Amaryllis pásztorhölgy szalad untalan előre, az az minden lépten hátratekint, látni ha üldözik-e?

A művész azon perczében rajzolja arszlínját, midőn ez véletlenül egy asszonysággal találkozik, kit kikerelni szeret vala. Havannafüsttel akarná ezt elűzni, de ő nagysága aligha fel nem kéri arszlánsága' karját. Lionunk' tagjait egy roppant paletot fedi, egészen meggyoró színű, miként a híres Giraffa is télen át flanel mellénybe takarózik.

A párisi Lion csak szivarral él, azonban nagy meynyiségben meg tud enni onclikat, tintókat és cousinéket stb, azaz megesi az örökségeket, miket neki a jó rekonok hátrahagynak. Szerencsére hogy a nagy Napoleon törvénykönyve az unokaöcséeknek tiltja eleve eladni a medve bőrért, akárom mondani a nagybátya örökségét, mielőtt az megholt, de valóssággal *do igazán* megholt, mert különben az éhes arszlán elevenen megenné szerencsétlen rokonát.

Midőn az embernek huszonnégy óra alatt négyszer kell öltözködnie, s negyvenhárom szívat kiszúnia, kívánhatják-e nagyságtok hogy írás, olvasás vagy egyéb művészetre is idő maradjon: azért a párisi Lion csupán csak a divallapot forgatja, s a *keleti kérdés* meg a *répacukorügy* helyett a *virágos mellények* és *naukipantalónok* kérdése foglalja őt el. A szabóval gyakran kell értekeznie, mert nem kicsiség ám elhatározni, hogy a violaszín quaker vágása kerekded legyen-e vagy szögletes, a mellény csíkos-e vagy kockázott, a pantalon ikrához simuló vagy nem stb.

Magában értetik továbbá párisi Lionnál, hogy mikor sőtül iktóztató sarkantyukkal látja el sarkait, de mellyeket midőn lóra ül gondosan levesz.

Miben azonban a kétlábu arszlánok a négylábuaknál, nálok ugy mint másutt, jóval előbb vannak az, hogy azok kényők szorint nevelhetik körmeiket, akár félrófnyire, mit aztán kis kefék-, kokusdió-szappan- és citrommal szorgalmasan fényesre takarítgatnak.

De lássuk már a különbséget a francia és magyar arszlán között. A párisi Lion' legfényesb kalitkája — mint mondók — a színház. A pesti sem ritkán mutatja magát színházban, s ha igen, ugy biztosan hozzá lehet számítani, hogy tíz este közül kilenczet a német s egy felet a nemzeti színházban ástozik. Pedig hiában! míg arszlánaink, s azoknak nemesb keblű nejeik nem ápolandják a nemzeti Thaliát, addig mindig árvának marad szegény, mert az állatkirályok után igazulnak a kisebbek.

Pompás sörénnyel itt ott pesti arszlánok is kérkednek, s az utcái sétálgatást is — kivált a lámpáktól nappalított szép vácziutczán végig — nem kevésbbé kedvelik.

Hogy a szivarozásban miénk főnebb áll amannál, azt legjobban tudhatják és legkeserveesebben tapasztalják szép olvasónénk, valamint hogy az uram atyám, uram bátyám, vagy nagynéném asszonyomokat is épen ugy meg képes enni és emészteni ő arszlánsága mint akármeltyik párisi névrokona.

Ha vajjon miéinknek marad-e még idejük a sok öltözködés mellett a szükséges ismeretek, a hazát boldogító tehetségek' szerzésére, azt szépeink ítéljék meg; magunk ismerünk Lionokat, kik minden tekintetben megfelelnek királyi czimüknek.

De mit kelljen hát csinálnunk, hogy arszlánok lehessünk? fog talán felkiáltani valamely vidéki Lion-Aspirans. A dolog nem olly könnyű, mint az ember hinné. Ime egy pesti Lion' élete.

Délég alunni. Ekkor választékos reggeli pongyolában látogatókat fogadni. Théa, Integritad, s egy kis politika. Jó a második öltözés, mintegy illy forma:

Járdataposás a váci, kigyó és uri utcákban, egyedül, vagy mi még feszebb karon fogva más fővárosi vagy vidéki — de mi legfeszesebb, bécsi arszlánnal. Dámák' — különösen arszlánnok' öltöző szobáiban vagy boudoirjaiban rövid, de fesztelen — sőt bizalmas látogatások, lovaglás angol televerén, vagy kocsiszás mesés gyorsaságu sovány gereblyékkel, egy kis összekocczanás a király-utczában, egy két quasi-letapodás, néha egy kis feldőlés. Ekkor jön az orosz fürdő. Ah ez az átkozott orosz fürdő! Csak ne volna mint mondja a német *so eine Roszcur*, minő kellemes volna az szépeinknek is! Avvagy nem ifjúja-e meg arszlánink' tagjait, nem gőzölög-e ki párákat némelly kellemetlen viszemlék? E téve a szarkautczából haza bérkocsizik — mert az arszlánnak nem azért vannak ám kocsi-lovai hogy külön fiackert naponnan ne fizessen — és ekkor kezdődik a harmadik öltözködés. Fodrász és borbély játszzák itta főszerepet,

komornik, vadász és huszár változtatva szidatnak vagy szidnak. Az ebédi toltette meg van. Ebédre — ha híva nincs, mi farsang körüli hónapokban ritka eset — csupán a casinóban ehetik egy arszlán — első emeletben perse — s ha amaz igazi faj, előbb semmi esetre nem négy óránál. Mentül később annál feszebb — noha minálunk rendszerint alig kapni már az idő tájt varlamut.

Ebéd után curaçao s egy csésze méregerős kávé, néhány kegelpartie nagy pénzben, avvagy écarté (mit Differenzen). E téve rovódnak a látogatások a páholyokban s színház után a nyitott salonok. Innen éjjel után vissza casinóba, a vendéglő' örömeire roppant étvágygyal vacsorálni — austriga, caviar, fázán és strachino perse ki nem maradhatnak — s keserűségökre az álmos cselédeknek viradtig whistezni, dareckozni vagy érdekes napi események és politika fölött vitázni és csatázni. A kakas szól, a bérkocsis horkol, a szegény kabala fázik és szunyókál, de haza repíti az arszlánt, s — íme egy pesti Lion' élete.

Egy lényeges különbség van a párisi és minden más Lionok között. E különbség farsangban mutatkozik. A párisi arszlán ugyanis ilyenkor leveve királyi alakját, épen annyi gondot és fejtörést fordít a legnemtelebbebb, legczudarabb öltözetre, mint mennyi időt és hajt farsangon kívül szokott magára vesztegetni, hogy magát illőleg kikenje és dicsőségesen

kinyalja — mert hiszen ne feledjük hogy az arszlán nem egyéb mint egy neme a macskának. Farsangi maskara' dolgában ugyanis mit csak legszeny-nyesb-, legrongyoshat lehet kigondolni, az Párisban most a legkeresettebb, legfeshőbb öltözet. Nem igen verjük falba fejünket — mond a francia — hogy a törökök, spanyolok, meg Arlequin és Policinello uraimék elűntének álarczos vigalminkból, de valljuk meg csak őszintén, nem lehetett volna-e jobbat, szebbet kigondolni, mint e következő hálí alakot?

Ugyan ki ismerne rá kogyetek közül e pórias rongyok alatt ama pompás lovagra, kit ma dében a váczi-utczán pillantanak meg arab televéren? Ki sejdíthetné hogy e zsiros betyárkalap hajfürtöket takar, mik több órai studiummal szolgáltak Széll uram' kevély művésztének? — Ki hinné hogy azon alak, melyről ezuttal illy utczaias rongyok szakadoznak, másszor csupán Gunkel' Ebenstein' vagy legalább is Eisele ur' művészi ollojának mintabábjá. Avvagy gondolná-e valaki, hogy e kékre festett csucsor szemek arany lorgniettel szemlégtették még a mai hangversenyben a szöjeket, s deberke nagyságu nézősöveken át legeltették szemeiket La-borfalvi Róza' vagy mi még sokkal hihetőbb Wirsner kisasszonyok' kar-

esu bájjain. Bölcs Salamon azt mondja ugyan példabeszédeknek dicső gyűjteményében, hogy *minden izlés a természetben van*, de mi mégis reméljük a jó izlés' novében, hogy a maszkdivatnak e neme nem fog nálunk honosulni. Azonban jót még sem állunk érte. Minden esetre készen kell lenni szépeinknek a legretteneteshre. Az egyszerű domino és fekete galantör izetlenné kezd válni arszlánink előtt. Mi jót nem állunk hogy Páris ránk nem küldi tréfás Debardeurjeit, és classikus Chicardjait *). Ezen nem vélt sájdalmas esetre készen kell lennünk, s hogy arszlánink némi bizossággal haladhassanak e classikai mezőn is, jövő számunk — mely különben is még egy és más kis hibéjét fogja fölfedezni az arszlánvilágnak — egy valóságos televér Lion' classikus alakját adandja.

* Így nevezik az illyes öltözeteket: Costume des Debardeurs. Costume Chicard.